

SEUDULLISTEN YRITYSPALVELUJEN TOIMINTASUUNNITELMA**Liite Kemi-Tornio -alueen SeutuYP –sopimukseen**

Toiminnan sisältö	Toiminnan nykytila	Arvio toiminnasta	Toimintasuunnitelma 2011
Organisointi			
Seutuyp-sopimus	Määräaikainen aiesopimus vuosilta 2007-2008	SeutuYp-palveluja on tuotettu sopimuksen mukaisesti vapaamuotoisena yhteistyönä.	Uudistettu sopimusteksti on hyväksytty seutuhallituksessa tammi-kuussa 2011. Tarkennukset sopimukseen ja toimintasuunnitelman työstäminen tehdään alkuvuosipuoliskolla 2011. Tämän jälkeen TEM-käsittely ja sen jälkeen allekirjoitukset. Sopijapuolten lukumäärä vähenee, koska aiemmin mukana ovat olleet myös paikalliset yrittäjäjärjestöt, jotka nyt nähdään keskeisinä yhteistyökumppaneina.
Yhteistoimintamuodot Henkilöstö Toimitilat Verkkopalvelut	Edellisen sopimuksen solmimisen yhteydessä tehtiin seudulliset yrityspalvelut -matriisi, joka vaatii päivitystä. Ei yhteisiä toimitiloja tällä hetkellä www.kemitornioypalvelu.fi Lisäksi ELYn sivulle koottu yhteystietolistaus Kemi-Tornio alueen SeutuYp-verkoston toimijoista.	Matriisia hyödynnetty kevyesti. ELY-keskuksen Yrittäjyshankkeen aikana kokeiltu toimimista samoista tiloista käsin (kunnallinen/seudullinen yritysneuvonta ja TE-toimiston yritysneuvojat). Kokemukset ovat hyviä, asiakkaita voidaan palvella kokonaisvaltaisemmin Yhteystietolistaus ollut tarpeellinen ainakin maakunnallisille toimijoille ja Yritys-Suomi –cc-palveluille.	Seudullisen yrityspalvelun koordinaattori on aiemmin ollut ELY-keskus, nyt koordinaattorin rooli siirtyy Kemi-Tornio alueen kehittämiskeskus ry:lle vuoden 2011 helmikuusta lähtien. SeutuYP-ryhmän puheenjohtajana toimii vs. kehittämispäällikkö Kaj Kostander. Yrityspalvelumatriisi uudistetaan vuoden 2011 aikana (SeutuYP-ryhmän puheenjohtaja vastaa sen päivittämisestä yhteistyössä ELYn koordinaattorin kanssa). Vuoden 2011 aikana järjestetään aiempien vuosien tapaan yhteisiä tapaamisia (kolme-neljä kertaa vuodessa) kaikkien allekirjoittaja-organisaatioiden kesken. Kokouksiin kutsutaan mukaan myös yrittäjäjärjestöjen edustajat sekä tilanteen ja kokousteemojen mukaan merkittävimmät yritysneuvontaan liittyvät yhteistyötahot. Toimitilaratkaisu pohditaan kunta- ja organisaatiokohtaisesti. Alueyrityspalvelun sivut on päivitettävä, mm. palvelu- ja yhteystietojen osalta. YritysSuomi.fi –sivuston seudullisen näkymän käyttöönotto heti kun se mahdollista on sopimusosapuolten yhteistyönä.
Roolit			
Toimijoiden roolit ja palveluiden vastuuhenkilöt	Edellisen sopimuksen liitteeksi tehtiin matriisi seudullisista yritys-palveluista Kemi-Tornion alueella	Matriisia jäänyt hyödyntämättä ja se kaipaa joka tapauksessa päivitystä ja tarkennuksia roolituksiin.	Vuoden 2011 aikana päivitetään liitteenä oleva matriisi. SeutuYP-ryhmän puheenjohtaja vastaa yhteistyössä ELYn koordinaattorin kanssa matriisin päivittämisestä.
Palvelut			
Alkavan yrityksen neuvonta	Palvelukokonaisuus käsittää YritysSuomi –palvelukokonaisuudet ja ne on kuvattu edellisen sopimuksen liitteeksi tehdyssä kaaviossa	Matriisissa on kuvattu toimenpide tai palvelu sekä kuka sen tuottaa sekä taustaorganisaatio Matriisi pitää päivittää ja siitä luoda todellinen työkalu niin sisäisesti kuin ulkoisesti.	SeutuYP-ryhmän puheenjohtaja vastaa matriisin päivittämisestä yhdessä allekirjoittajaorganisaatioiden sekä merkittävien yhteistyökumppaneiden kanssa. Matriisiin kuvataan palvelut yrityksille. Samalla päivitetään toimijoiden yhteystiedot ja vastuualueet sekä –henkilöt.

	<p>”Seudulliset yrityspalvelut Kemi-Torniossa yrityspalvelumatriisi”, joka on tämän toimintasuunnitelman liitteenä.</p> <p>Yrittäjyys työllistymisen vaihtoehtona</p> <p>Perustamisneuvonta ja liikeidean arviointi</p> <p>Starttiraha, sama lomake käytössä kuin Finnveralla, selvityksiä teetetään lähes poikkeuksetta jokaisesta yrityshankkeesta. Starttiselvitysten tekijät: Savlak Oy, ProAgria Lappi, Meri-Lapin Startti Oy, Rovaniemen Kehitys Oy ja Tmi Consult Tapio.</p> <p>ProStart</p> <p>YTJ ja PRH:n kaupparekisteripalvelut</p> <p>Toimitilapalvelut</p>	<p>TE-toimisto KTAMK Lappia</p> <p>Meri-Lapin Startti Kemin kaupunki TE-toimisto ProAgria Lappi KTAMK ja Lappia</p> <p>TE-toimisto on käynyt starttirahapäätöksiä määriä erilaisten luokittelujen avulla läpi vuosittain SeutuYP-kokouksissa.</p> <p>ELY-keskus kertonut tuotteistettujen volyyymista vuosittain SeutuYP-ryhmän kokouksissa.</p> <p>Yritysten rekisteröintipalvelu toimii hyvin. ELY-keskukselta toivotaan palvelun lisäresurssointia.</p> <p>Kunnat vastaavat Yhteinen toimitilarekisteri</p>	<p>TE-toimisto huomioi aktiivisesti asiakasohjauksessaan myös yrittäjyysvaihtoehdon. Kemi-Tornion amk ja Lappia huomioivat yrittäjyysvaihtoehdon proaktiivisesti koulutuksessa ja opiskelijaohjauksessa Käytetään tarpeen mukaan ostopalveluja.</p> <p>Työnjaoista keskustellaan osana yrityspalvelumatriisin päivitystä vuoden 2011 aikana. Hyödynnetään tarpeen mukaan eri rahoitusvälineiden asiantuntijapalveluita liikeidean arvioinnissa ja asiakaspalvelussa</p> <p>Starttirahan kehittämistoimista tiedotetaan aktiivisesti vuosittain syp-ryhmäläisiä. ELY/yrittäjyysuhanke ja TE-toimisto vastaa Käydään starttiraha- ja starttiselvitysvolyymit läpi alkuvuoden kokouksessa, TE-toimisto vastaa</p> <p>ProStart –määrät käydään SeutuYP-ryhmän kokouksissa vuosittain, ELY-keskus vastuutahona</p> <p>Ilmoitusten rekisteröinti yritystietojärjestelmään sekä kaupparekisteri-ilmoitus ja maksujen vastaanotto ja neuvonta Lapin maistraatti, www.maistraatti.fi Lapin verotoimisto, www.vero.fi</p> <p>Ei toimenpiteitä</p>
<p>Yrityksen kehittämispalvelut</p>	<p>Asiakkaan tarpeiden kartoitus, yleisneuvonta ja liiketoiminnan suunnittelu</p> <p>Rahoituspalvelut - Julkinen rahoitus ja käyttöpääoma - Rahoitussuunnittelu ja – ohjaus</p> <p>Tuotekehitys, teknologia ja</p>	<p>Sopimusosapuolet</p> <p>Kemi-Tornio alueen yrityspalvelut ProAgria Lappi Outokaira Tuottamhan ry Peräpohjolan Kehitys ry</p> <p>Kemi-Tornio alueen yrityspalvelut</p>	<p>Matriisin päivityksen ohessa sovitaan tarvittavista työnjaoista.</p> <p>Jatketaan entiseen malliin. ELY-keskuksen ja Finnveran palveluista kerrotaan tarpeen mukaan asiakkaille ja autetaan asiakasta palveluiden sähköisessä hakemisessa sekä mahdollisuuksien mukaan myös konsulttivalinnassa.</p> <p>Hyödynnetään ELY-keskuksen ja muiden maakunnallisten tahojen palveluita ja</p>

	<p>keksintöneuvonta</p> <p>Kansainvälistymispalvelut</p> <p>Toimitilapalvelut</p> <p>Henkilöstöpalvelut - työvoiman hankinta ja kehittäminen</p>	<p>ProAgria Lappi KTAMK</p> <p>Kemi-Tornio alueen yrityspalvelut ProAgria Lappi</p> <p>Kunnat ja kiinteistönvälittäjät, yhteinen toimitilarekisteri</p> <p>TE-toimisto vastaa Lisäksi alueelle toimii useita henkilöstönvuokrausyrityksiä</p>	<p>asiantuntijoita.1.3. aloittanut ELY:ssä innovaatioasiantuntija Risto Lustila, joka kävi syp-ryhmälle esittäytymässä keväällä sekä kertomassa TuoteVäylästä.</p> <p>Hyödynnetään ELY-keskuksen ja muiden maakunnallisten tahojen palveluita ja asiantuntijoita. ELYn rahoittamana käynnistymässä vuoden 2011 aikana Venäjän kaupan koulutusohjelma, yhteyshenkilöinä: Eeva-Liisa Tepsa ja Hannu Viranto.</p> <p>Ei kehittämistoimenpiteitä</p> <p>TE-toimisto tekee yli 300 yritys- ja työnantajakäyntiä vuodessa. Käyntien suunnittelussa hyödynnetään Kotti-haastattelutuloksia ja muita työmarkkinoilta saatavia signaaleja. TE-hallinnon näkökulmasta toimistoilla vastuu erityisesti alkavista sekä paikallisesti ja kotimarkkinoilla toimivista yrityksistä.</p>
Omistajanvaihdos	<p>Omistajan- ja sukupolvenvaihdosneuvonta</p> <p>ViestinVaihto ja Terveystämispalvelu - tuotteistetut asiantuntijapalvelut</p> <p>Maatilojen sukupolvenvaihdokset</p>	<p>Kemi-Tornio alueen yrityspalvelut ProAgria Lappi TE-toimisto AMK Lappia</p> <p>Palveluja hyödynnetty, kokemukset hyviä</p> <p>Kuntien maaseutuviranomaiset ja ProAgria Lappi ; toiminut hyvin</p>	<p>Kemi-Tornion SeutuYp auttaa ja ohjaa asiakkaita käyttämään ELY-keskuksen tuotteistettuja palveluita ja koulutusohjelmia.</p> <p>10.2. järjestetty yritysneuvojille omistajanvaihdosteemasta koulutus- ja ajankohtaispäivä, ELY vastaa.</p> <p>Aktivoidaan ELYn palveluiden käyttöä asiakastarpeiden mukaan.</p> <p>Kunnat ja ProAgria Lappi vastaavat maatilojen sukupolvenvaihdoksista</p>
Sijoittumispalvelut	Sijainninhjauspalveluita	<p>Kunnat Kemi-Tornio alueen yrityspalvelu</p>	<p>Kunnalliset toimijat vastaavat yritysten sijainninhjauksesta ja TE-toimisto auttaa mm. työvoiman saatavuudessa ja henkilöstön hankinnassa.</p> <p>Alueyrityspalveluilla alueen yritysrekisterin ylläpitovastuu.</p>
Koordinaattori			
Koordinaatio-organisaatio	ELY toiminut SYP-koordinaattorina	Koordinaatio toiminut hyvin.	Sovittu yhteisesti, että vuoden 2011 alusta koordinaatio siirtyy seudulliselle toimijalla Kemi-Tornio alueen kehittämiskeskus ry:lle. Koordinaatiota tukee ELYn Yrittäjyysshanke ja sen henkilöstö.
SeutuYP-ryhmä ja muut syp-toimintaa ohjaavat ryhmät			
Seudullisten yrityspalvelujen kehittäminen, toiminta ja johtaminen	<p>Aikaisemmin on ollut maakunnallinen TE-keskuksen kokoama YritysSuomi – johtoryhmä, joka on kokoontunut viimeksi keväällä 2009.</p> <p>SeutuYp-kehittämistä on koordinoitunut maakunnallisesti ELYn Yrittäjyysshankkeen ohjaus-ryhmä, jossa Kemi-Tornio –aluetta edustavat Matti Kurtio ja Martti Kankaanranta, varajäsene-nä Kaj Kostiander.</p>	<p>Johtoryhmässä Kemi-Tornion aluetta ovat edustaneet Martti Kankaanranta, Tommi Lepojärvi ja Ann-Marie Turja. Johtoryhmässä esillä olleet asiat käsiteltiin kunkin seudun SeutuYp-ryhmässä.</p> <p>Ohjausryhmä toimii aktiivisesti.</p>	<p>ELY organisoit maakunnallisen Yrityspalvelujen kehittämisryhmän tms. oman asiakkuusstrategiansa ja asiakassegmenttien sekä niiden palvelumallien pohjalta. Ryhmän mahdollisesta muodostamisesta, tavoitteista ja toiminnasta kerrotaan ja keskustellaan SeutuYP-ryhmissä.</p> <p>ELYn maakunnallinen Yrittäjyysshankkeen ohjausryhmä jatkaa toimintaansa vuoden 2013 loppuun saakka.</p>

	SeutuYp-ryhmä vastaa koordinaattorin johdolla oman seudun yrityspalvelujen toiminnasta ja kehittämis-esityksistä. Toimintaa johtaa kunkin organisaation johto.	SeutuYp-ryhmä erittäin aktiivisesti. Yhteistyö sujuu hyvin.	Kemi-Tornio alueen SeutuYp-ryhmä, joka koostuu pääasiassa yritysasiakasrajapinnassa toimivista henkilöistä (yritysneuvojat), kokoontuu 3-4 kertaa vuodessa tai tarpeen mukaan ryhmän puheenjohtajan ja ELY-keskuksen SeutuYp-koordinaattorin kokoonkutsuina. Sopimusorganisaatioiden johto on edustettuna koordinaatio-organisaation seutuhallituksessa (kunnanjohtajat) ja laajemmin seudullisessa yhteistyöryhmässä, joihin koordinaattori asioita vie tarpeen ja seutuYp-ryhmän esityksestä keskusteluun ja päätettäväksi. ELYn rooli on tukea erit. Yrittäjäyryshankkeen rahoituksella ja työpanoksella seutuja yritysneuvonta/palveluyhteistyössä ja osaamisen kehittämisessä niiden määrittämällä tavalla ja halutussa laajuudessa. Kemi-Tornio alueen seudulliset yrityspalvelutoimijat hyödyntävät Yrittäjäyryshankkeen esr-rahoitteisen rahoituksen yritysneuvojiin sekä alkavien ja toimivien yritysten aktivoimisessa ja osaamisen kehittämisessä.
Seuranta			
Asiakkuudenhallinta (CRM)	Kaikilla toimijoilla on omat järjestelmänsä tai tapansa asiakkuuksia hallita, jotka perustuvat omistajiin ja taustaorganisaatioihin	Ei kokemuksia yhteisistä järjestelmistä	Allekirjoittajaorganisaatioille ei tule olemaan yhteistä sähköistä asiakkuudenhallintajärjestelmää. Vuoden 2011 aikana keskustellaan tarvitaanko koordinaattorin ja SeutuYP-ryhmän puheenjohtajan johdolla asiakkuuksien siirrossa ja toimijalta toiselle ohjauksessa toiminnan tehostamista ja siitä millä lailla ohjauksen onnistuminen varmistetaan entistä paremmin.
Seuranta ja mittaaminen	Jokaisella toimijalla omat järjestelmänsä	Seuranta ei ole tehty yhteisesti. Vuosittain on käyty läpi TE-toimiston starttirahavolyymit.	Matriisin päivityksen ja SeutuYp –ryhmän tapaamisten yhteydessä jokainen toimija kertoo, mitä asioita yrityksiin ja yrityspalveluihin kukin seuraa ja mitkä ovat mittareiden toteutumien ja tavoitetasot. Vuoden 2011 päätetään ryhmän yhteisestä benchmarkkausmatka toiminnan mittaamiseen ja seurantaan painottuen. Nykyisten seurantojen&mittareiden&tavoitetasojen sekä toteutuman sekä BM-matkan pohjalta koordinaattori tekee esityksen sopijaosapuolten johdolle yhteisesti seurattavista mittareista sekä tavoitetasoista.
Yhteinen viestintä			
Seudullinen näkymä	www.kemitorniopalvelu.fi Ei ole kaikille yhteisiä yritysneuvontaan/palveluihin liittyviä nettisivuja	Ei kokemuksia yhteisistä nettisivuista	Alueyrityspalveluiden nettisivuille lisätään kaikkien sopimusosapuolten yhteystiedot ja tarvittavat linkitykset. Yritys-Suomi/Kemi-Tornio -tunnus otetaan käyttöön tiedottamisessa sopimuksen hyväksymisen ja allekirjoituksen jälkeen. YritysSuomi.fi:n seudullinen näkymä rakennetaan ja otetaan käyttöön heti kun se valtakunnallisesti mahdollista on. Pelisäännöt tunnuksen käyttöön sovitaan TEM:n ohjeen mukaisesti SeutuYP-ryhmän kokouksessa.
Markkinointi ja tapahtumat	Ei toteutettu	Ei kokemuksia	Keskustellaan, ideoidaan ja sovitaan vuosittain järjestettävästä yrittäjille kohdistettavasta yhteisestä tapahtumasta vuoden 2011 aikana, koordinaattori/ puheenjohtaja vastaa.
Kustannusjako			
Henkilökustannukset	Jokainen on maksanut omat henkilökustannuksensa	Toiminut hyvin	Jokainen maksaa omat henkilökustannuksensa edelleen
Muut kustannukset	Kustannusten jakamisesta on sovittu	ELYn Yrittäjäyryshanke vastaa osaltaan	Yrittäjäyryshankkeen määrärahan käytöstä sovitaan kunkin vuoden osalta erikseen

	tapauskohtaisesti	yrittäjyyden aktivoimiskustannuksista, alkaviin ja pk-yrityksien liiketoiminta-osaamisen kehittämiskustannuksista sekä SeutuYp-verkoston osaamisen kehittämis- ja verkoston toimintaa parantavien toimenpiteiden kustannuksista sopimuksen mukaan. Hanke päättyy vuoden 2013 lopussa	joko toimintasuunnitelman laatimisen yhteydessä tai tapauskohtaisesti
	Alueyrityspalvelut/EAKR-hanke	Toiminta ollut vaikuttavaa yritysten näkökulmasta, kunnat rahoittavat osan toimintaympäristötukihankkeesta.	Työn painopisteenä: palveluiden jatkotuotteistaminen painottuen kasvu- ja hautomokonseptin kehittämiseen. Yrityshankkeissa panostetaan selkeisiin kasvuyrityksiin ja innovatiivisiin start-upeihin
Kehittäminen ja muut asiat			
Palveluprosessien ja palveluiden kuvaukset	On kuvattu alueyrityspalveluiden osalta Myös TE-toimistolla kuvatut palveluprosessit Ei yhteisiä prosessikuvauksia	Ei kokemuksia yhteisten palveluprosesseiden kuvauksesta.	SeutuYp-ryhmän puheenjohtajan johdolla uusitaan palvelumatriisi ja siinä yhteydessä käydään kunkin toimijan rooleja ja työn painopisteitä sekä tarjottavia palveluita läpi tarvittavassa laajuudessa sekä päätetään jatkotoimenpiteistä (prosessikuvaukset tms.).
Yritysharava	ELYn Kotti –hanke koordinoi prosessia, valtakunnallisesti kilpailutetut taho teki kyselyt (Meri-Lappi 3000 kpl:tta).	TE-toimisto teki tulosten perusteella syventävän yrityskehittämisen palvelutarpeen arvion. TE-toimisto koordinoi yhteistyö muiden toimijoiden kanssa tarpeen mukaan huomioiden asiakkaan luvan tietojen luovuttamiseen. Tuloksia käsitelty osittain loppuvuoden 2010 SYP-kokouksessa.	Tarkempi haastattelutulosten läpikäynti ja johtopäätökset sekä vaikutukset toimijakohtaiseen toimintaan ja yhteistyöhön päätetään vuoden 2011 aikaan erikseen sovittavalla tavalla. Maakunta ja seutukunta kohtaisia tuloksia käsiteltiin yhteisesti tammikuun 2011 Alueellisessa yritysneuvojen työkokouksessa, toimenpiteiden suunnittelusta paikallis- ja seututasolla vastaa TE-toimisto, joka on huomioinut haastattelujen tulokset omissa toimintasuunnitelmassaan.
Laatujärjestelmä	Ei ole olemassa yhteistä laatujärjestelmää	Ei kokemuksia	Yhteistä laatujärjestelmää ei tehdä. Asiaan voidaan tarvittaessa palata SeutuYP-ryhmän tulevien vuosien kokouksissa.
Koulutus			
Sisäinen koulutus	Yritysneuvojavalmennuksia järjestetty ELYn koordinoimana 3 kappaletta.	Yritysneuvojakoulutuksesta on hyviä kokemuksia; verkostoituminen, tietojen päivitys.	4. yritysneuvojavalmennus päättyi kesäkuussa ja 5. alkoi elokuussa 2011.
	Muu koulutus	3-4 kertaa vuodessa kokoontunut SeutuYp-ryhmä toiminut tietojen ylläpitäjänä ja ajankohtaisten asioiden tiedottajana. Kahden vuoden välein järjestetty Alueellinen yritysneuvojen työkokous ELYn Yrittäjyys-hankkeen ja Finnveran järjestämänä.	SeutuYp-ryhmä kokoontuu edelleen 3-4 kertaa vuodessa, koordinaattori ja vastaa kokousten organisoinnista. Sihteerinä ELY. Tammikuussa 2011 järjestettiin 3. Alueellinen yritysneuvojen 2-päiväinen työkokous ja 2012 järjestetään yhden päivän Alueellinen yritysneuvojen tapaaminen.
	Yrittäjyyskasvatus	Allekirjoittajaorganisaatiot tekevät yhteistyötä oppilaitosten kanssa.	Lisäksi tarpeen ja erillisen sopimuksen mukaan ELYn Yrittäjyys-hanke hankkii seutu- tai maakuntakohtaisesti syventävää substanssikoulutusta. Ei kehittämistoimenpiteitä
	Alkavan yrittäjän koulutus	ELYn Yrittäjyys-hankkeen ja TE-toimiston koulutuksista hyvät kokemukset	Syksyn oman yrityksen perustamisen teemapäivistä sovittu toukokuussa 2011. TE-toimisto ja Meri-Lapin Startti sekä Kemin elinkeinotoimi vastaavat yhdessä ELYn kanssa

<p>Ulkoisen koulutus</p>	<p>Yrityskohtaiset koulutukset</p> <p>Liikkeenjohdon koulutus, henkilöstön koulutus,</p> <p>Osaavan työvoiman saatavuus</p>	<p>Yhteishankintakoulutukset</p> <p>ELY-keskuksen koulutuksista hyvät kokemukset</p> <p>Työvoimakoulutus Lisäksi koulutusta alkaville ja liikkeenjohdolle järjestävät oppilaitokset</p>	<p>Yritysvalmennus verkossa III käynnistyi 21.3.2011, ELY vastaa Syksyn koulutus alkaa lokakuussa</p> <p>Johdatus Yrittäjyyteen: Kemissä 21.02.-25.02.2011 ja 02.05.-06.05.2011 ja Torniossa 28.02.-04.03.2011 ja 09.05.-13.05.2011. TE-toimisto vastaa, syksyn aikataulut myöhemmin Yritystoiminnan perusteet: 28.03.-26.04.11, TE-toimisto vastaa Yrittäjän ammattitutkinto: non stop periaatteella henkilökohtaista, TE-toimisto vastaa Osuuskuntakoulutus 14.-17.3.2011 TE-toimisto vastaa</p> <p>Rekrykoulutus, Täsmäkoulutus, Muutoskoulutus yrityskohtaisesti. Käytiin läpi vuoden 2010 lopun SeutuYP-ryhmän kokouksessa; asiaan palataan tarvittaessa</p> <p>23.3. käynnistyi Yrittäjänäisten tj-koulu Syys-lokakuussa alkavat Toimitusjohtajakoulu ja Talouspäällikkövalmennus Muusta pitkäkestoisesta koulutuksesta tiedotetaan SeutuYP-ryhmässä vuoden 2011 aikana. Vuonna 2011 ELY järjestää ajankohtaiskoulutuksia Venäjän kaupasta ja markkinamahdollisuuksista. Omaehtoinen/ammattitutkinto ja työvoimakoulutus suunnitellaan työmarkkinalähtöisesti</p> <p>Suunnittelussa huomioidaan KOTTI-yrityshaastatteluiden tulokset ja niistä tehdyt johtopäätökset sekä muu työmarkkinatietous</p>
--------------------------	---	---	--